

Sovijske čete s padali

Zračna pehota

Kakor so bili kozaki v nekdanji Rusiji nekaj posebnega na svetu, tako se sedanja sovjetska Rusija ponaša s posebnim vojaštvom in to so čete s padali ali zračna pehota.

Koliko jih je

V Minsku so bili ruski jesenski manevri, ki se jih je udeležilo 150.000 mož na letališču, ki je bilo 70 km oddaljeno od »sovražne« fronte. Kar 1200 mož je nastopilo s 150 strojnimi puškami in 18 pehotnimi topovi s padali.

Na drugem manevru, v moskovskem vojaškem okraju, je poskakalo 2000 skakačev z letal na stran »nasprotnika«, ki so ujeli posadko letališča in zasedli radio postajo ter pristanišče. Nato pa se je izkrcal iz letal kar polk pehote s padali, ki se je pripeljal s 100 štirimotornimi letali na »sovražno« postojanko. S posebnimi letali so pripeljali tudi tanke. Te čete so nato korakale proti »sovražniku«, ki so ga od zadaj napadle.

Iz teh podatkov moremo posneti, da je izvežbanje posebne zračne pehote jako napredovalo in da so zadovoljive nade, ki so jih imeli v to vojaštvo, in da jih bodo izvežbali še nadalje. Leta 1934, kakor povedo francoska poročila, je bilo v Rusiji 10.000 poskusnih skokov s padali; leta 1935 že 40.000 in leta 1936 več kot 100.000. Skakači s padali tvorijo zdaj 12 posebnih polkov.

Znano je, da so začeli te vojake vežbati in uvajati na podlagi ljudskega športa, ki so ga sovjeti jako pospeševali. Začeli so s posebnimi nagradami za skoke kakim pridnim tvorniškim delavcem in nato so imeli javne prireditve z godbo sredi kakega ljudskega parka, kjer so proizvajali skakanje s padali. Vse to je bilo potrebno, da so mogli ustvariti vojaške enote skakačev z letal. Rusija je na tem področju bolj izvežbana kot Anglija in Amerika. Saj Rusija ne misli imeti vojakov z orožjem v zraku, marveč hoče imeti posebne vrste novih čet in to je zračna pehota. To pomeni, da je temeljito izvežbanje čete pehotno, strokovno izvežbano za gverilsko vojevanje, da s padali iznenada planejo v sovražno deželo in povzročijo zmedo. Imenovali so jih že »mrtvaške rože«.

Vse je vaja, trening

Pri izvežbanju je poglavito to, kolikokrat kdo skoči s padalom. Pri tem je skakanje brez dvoma lažje, če skoči po več vojakov naenkrat, če jih kar mrgoli v ozračju. Trajno vežbanje dela tudi tu čudeže. Pri tem se moramo spomniti le nekega primera: Še pred 80 leti bi vsi rekli, da je blazno misliti na to, da bo kakega lepega poletnega dne plezala kaka družba moških in ženskih turistov po strmih skalnatih stenah gora. Naši dedje bi od groze skoprneli ob pogledu na take vrato-lomnosti.

Če skoči kak človek z letala, doseže takoj padalna hitrost telesa najvišjo mero, ki v nadaljnjem padanju ni več povečana. To je približno 50 m v sekundi ali 200 km na uro. Sinek, ki nastane s tem, da se odpre padalo, je po svoji moči kaj različen — (300 kg do 700 kg). Hitrost se zmanjša pri tem od 50 m v sekundi na 5 m v sekundi, kar je možno prenesti zaradi raztezne zračne blazine. Z višine 1000 m traja skok na zemljo 3 min., z višine 3000 m pa 10 minut.

Kakor menijo zdravniki, skakanje s padali ni škodljivo, seveda mora biti telo športno utrjeno. Toda pristane, posebno če je vreme vetrovno, pa ni brez škode za zdravje. Pristane na zemljo povzroči tresljaj, ki je podoben onemu, če človek skoči z višine 150 cm do 2 metrov. Če je pa vreme vetrovno, tedaj je pa pristane s padalom tako hud, kakor če skočiš z višine 8 metrov.

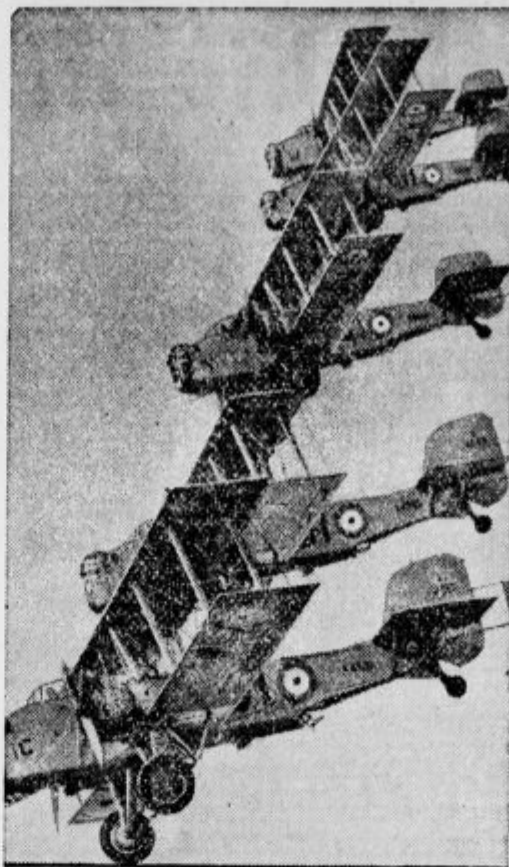
Ta novi šport ima tudi svoje posebnosti, izredne »bravure«, ki jih pač ni moči posplošiti. Neki Rus je pripovedoval, da je skočil z letala iz višine 8100 m in je odprl padalo šele čez 140 sekund — kar je med padalom videl na kronometru —, torej v višini 200 m nad zemljo.

Vojaška presoja inozemstva

Angleški general Wavell, ki je bil na ruskih manevrih pri Minsku, pravi: »Če bi ne bil tega sam videl, ne bi nikdar verjel, da je kaj takega mogoče.« Zares se inozemski strokovni listi bolj in bolj bavijo s to rusko posebnostjo, in na južnem Francoskem so Francozi ustanovili posebno šolo za skakanje s padali — in so nastavili ruske učitelje.

Ni zgolj slučaj, da se je skakanje s padali vprav v Rusiji razvilo. Prostrana zemlja brez selišč, prostornina brez prometnih zvez, kar velja tudi za sosednje države Rusije, vse to je bila vaba za operacije zadaj za fronto. Sovjetska zračna sila, ki se opira, ko nobeno drugo brodogve sveta, posebno na letala naitežnega kalibra, omogoča izvedbo prevoza na debelo. Boljševiška miselnost je zavzeta za »sinek z bodalom v hrbet.« Politični agenti poskačejo s padali z letal v deželo sovražnika in imajo pripravljeno tudi že kolo, da koj prodirajo dalje. Na ta način izpopolnjujejo vojaško delovanje, a le, če popadajo kar množice vojakov na tla sovražnikove dežele.

Dandanašnji pravijo, da so se strelski jarki od obrežja do obrežja, od meje do meje, že preživeli. Pravijo dalje, da bodo zdaj bitke na odprtih bojiščih in bo bojno polje ko velikanska šahovska deska, ki bo obsegala kar cele države. Posamezna polja te vojne šahovnice bodo imela v rokah posamezne armade in se gibale z motoriziranimi pripomočki. V tak novodobni okvir pa prav izbornu spadajo »skakači zračne pehote«.

Najnovejša letala angleškega zračnega brodogva, ki imajo po dva motorja, spredaj pa motor za strojno puško in je mogoče z njo streljati na vse strani.

Nova turščina

Po vojni smo doživeli marsikako radikalno spremembo. Brez večjih ali manjših novotarij sploh ni šlo v nobeni državi, ki se je bila udeležila svetovne vojne. Najhujše se je pa nova doba začela v Turčiji, kajti niti Rusija ni doživela tega, kar je Ghazi Kemal paša napravil v Turčiji: On je svojim vzdel, ženskam kopreno, vsem skup pisavo in nazadnje še Allaha, ki je sedaj pravi turški »Tanri«. Prav temeljito se je pa spravil tudi na sam jezik, ki je bil premalo domač in naroden, kajti v njem je bilo toliko perzijske in arabske primesi, da je skoraj ni bil več turški.

Tujec, ki ne pozna turškega jezika, ne ve, kako težko delo je čiščenje govornice. Mnogi mislijo, da je bilo dovolj, zavreči staro čirecarsko pisavo in vpeljati latinsko, kakor jo imamo mi. Ampak to je velika zmeta. Moderni Turki hočejo vse kaj več.

Sirši narodni sloji se turškega jezika sploh niso mogli naučiti. Dobro so ga znali le redki ljudje, mojstrsko pa samo nekateri, ki bi jih na prste prešteli. Zakaj? Ker je tak učenjak moral znati popolnoma perzijski, arabski in turški jezik, da je mogel dobro izraziti vse, kar je mislil in čutil. Tega se je pa naučil samo v medresi ali na univerzi. Stara turška pisava ni imela skoraj nikakih samoglasnikov in zato je bil včasih prav čudež, da se je dala kaka težja beseda zanesljivo napisati. Često se je bilo treba učiti posebne oblike za mnoge izraze, kakor delajo Kitajci in Japonci.

V Turčiji so bili učenjaki, ki so svojih petdeset let pisali kako besedo na svoj način, a drugi so zopet tisto besedo izražali čisto drugače. Zato niso križem znali brati svojih razprav. Zdaj pa gre z latinsko pisavo vse tako lahko, da jih je menda nekoliko sram, da so se s svojo starokopitnostjo tako dolgo po nepotrebnem mučili. Jasno je, da je bil tako zvan otomanski jezik in besednjak poln pogrškov. Šele pred tridesetimi leti so začeli razmišljati, kako bi jezik nekoliko popravili in ga za široke sloje naroda olajšali. Prva naloga je bila — iznebiti se arabskih in perzijskih oblik, ki so delale ljudstvu velike težave. Ampak temu poskusu so se fanatiki med turškim, arabskim in perzijskim narodom splošno upirali. Arabci so trdili, da je njihov jezik božanski, ter

Slišal sem ju, da sta ondi govorila in rožljala z orodjem. Voznik je izstopil in vsi trije so se vrnili k hiši. Preden so prišli v mojo bližino, sem se splazil iz svojega skrivališča in se plazil dalje proti hišnim vratom. Zdaj so bili spet pri vratih. Nisem se upal ozreti tja, vendar sem slišal, kako so se vsi trije ukvarjali z vrati. Avto pa je stal sam na cesti pred hišo.

Sledilo je 30. 40 sekund, ki jih svoj živ dan ne bom pozabil. Oziral sem se na vse strani in se plazil do vhoda, splazil sem se k avtu. Vrata so bila odprta. Tedaj so se hišna vrata vdrla. Zdaj se je bilo treba odločiti: ali se bo voznik vrnil k avtu? Ni se vrnil! Brez dvoma je hotel videti, kako bodo zgrabili žrtev. Z obema milnikoma je stopil v hišo. Jaz pa sem zlezal v avto, pritisnil z nogo, obrnil krnilo, izpustil plin! In odvihral sem ko burja. Vratice nisem utegnil zapreti, vozil sem z odprtimi, vozil ko nor, ko brez uma in naglo preudarjal, kam bi krenil. Kar je bilo zadaj ze menoj, tega nisem nič slišal.

Ko se je zdanilo, sem bil v Alori, nisem bil še na varnem, a baderce milice na motorju me je ščitilo. Za Aloro sem pustil avto, krenil s ceste in se pognal v dolino. Ob devetih sem dospel do prvih postojank belih čet. Drugi večer sem bil že v Seville pri svoji ženi.

»Po operaciji slepega črevesa sem za 10 kg shujšal.«
»Beži! Pa nisem vedel, da tako črevo toliko tehta!

»Kaj še tega ne veste, kje imate vranico? Približno tam, kjer imate urola!«
»To je nemogoče!«
»Zakaj?«
»Ker imam uro na roki.«

»Ali se ne bi mogel odvaditi pijače zaradi mene?«
»Kdo ti je pa rekel, da pijem zaradi tebe?«

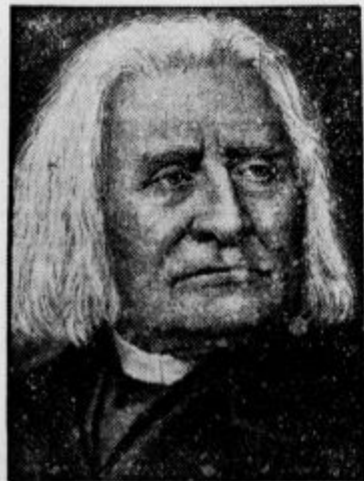

Grobar švicarskega franka.

Smrti je ušel Resnični dogodek z Malage

Izenada je prišel naš prijatelj, bil je begunec ko tisoč in tisoč drugih Spancev. Ker je imel v Malagi nemško podjetje, je tudi krenil v Nemčijo. Ušel je smrti; kakšni smrti, si niti ni moči misliti. Pripovedoval je:

Prav nobenega vzroka nisem imel, da bi bil v skrbeh v Malagi, saj se nisem nikoli bavil s politikom in sem živel samo svojem podjetju. Videl in slišal sem, kar se je dogajalo v Malagi; hudo je bilo, vsak dan je bilo strašnejše. Zapirali in morili so ljudi, tudi take, ki se — kakor jaz — niso nikoli zmenili za politiko. Mislil sem si, tudi tebe bo nekoč doletelo, — a kaj? Potem sem nekega popoldneva videl, kako so izropali trgovino nasproti mene. Lastnika so kar na mestu ustrelili, ženo in dve hčeri pa so odgnali s seboj. Kričale so in prosile pomoči, a kdo naj bi jim bil pomagal in kako? Vesel sem bil, da je bila moja žena že več mesecev v Seville.

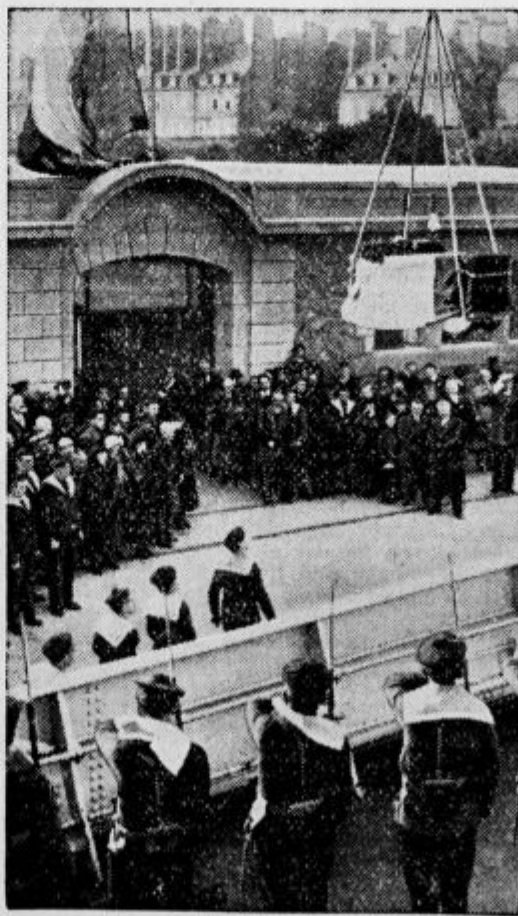

Franc Liszt. Pred 125 leti, 22. oktobra 1811, je bil rojen v Raidingu slavni skladatelj in pianist Franc Liszt, ki smo že obsirneje poročali o niem.

Zaradi tega dogodka sem zvečer pobral ves denar iz svoje blagajne in iz skrivališč, in ga vzel s seboj domov. Ponoči kar nisem mogel spati, in sicer zaradi nekega pisma, ki sem ga bil pisal nekemu dolžniku. Zdelo se mi je, da je bilo pismo preveč osorno in da moram to napako kako popraviti. Dolgo sem se mučil s skrbmi za to pismo, s skrbmi, ki bi bile v mirnih časih pač odveč. Slednjič sem bil popolnoma ob spanje, vstal sem in se oblekel. Bilo je šele ob štirih zjutraj. Denar sem imel še zmeraj v žepih. Preudarjal sem, kam bi ga zdaj skril. Tako ves v mislih sem odšel na vrt in hodil po stezah gor in dol. Pravkar sem obstal pri brajdi vinske trte, ko sem zaslišal, da drdva avto po cesti Prihajal je iz mesta. Videl sem, da se bliža luč. Svetilka se je iskaje premikala sem in tja; obsevali so hiše! Prav tiho sem stal in gledal samo v tisto luč. Ko je zadela mojo hišo, se je avto ustavil. Tedaj me je spreletela taka groza, kakršne nisem še nikoli občutil. Še zmeraj sem nepremično stal za brajdo ko hrom. Le na avto sem gledal, ki je stal pred vrati in sem bil brez volje, brez moči, ko mrtve. Vedel sem: zdaj bodo rdeči ljudski frontaši izstopili in me zgrabili. Ob šestih bom že ustreljen!

Odprli so vrata avtomobila in dva sta izstopila; bila sta rdeča miličnika. Stala sta v svitu luči, videl sem njuno uniformo, videl, kako sta si pripravila samokres. Vrtna vrata so bila zaklenjena. Eden jo je preplezal in koj so bila vrata odprta. Odsšla sta k hišnim vratom. Tudi ta vrata so bila zaprta, ker sem bil šel iz hiše skozi zadnja vrata. Miličnika sta trkala in vpila. Jaz sem bil še zmeraj na istem mestu in brajda me je do bro skrivala. Vpliv prvega strahu je poenjal, spet sem mogel misliti in v duhu sem iskal razna pota za rešitev. Če bi mogel zid preplezati, bi mogel tudi pobegniti. Toda — saj se nisem smel premakniti! Saj sem bil tako blizu rdečih, da bi bila slišala vsak moj korak.

Trkala in butala sta na vrata, a odgovoril jima seveda ni nihče, ker ni bilo nikogar v hiši. Zdaj — zdaj bosta šla krog hiše, sem si mislil in bosta videla, da so zadesnaga vrata odprta! Brž, kar brž moram kaj storiti! — Še je bilo temno. Nista prišla krog hiše, ampak sta se vrnila k avtu.

Mrtvi z ladje »Pourquoi pas«. Pred nekaj tedni so poročali lihi, da se je potopila francoska raziskovalna ladja »Pourquoi pas« v bližini Islandije in je pokopala pod seboj 21 glavo moštvo in znamenitega francoskega znanstvenika in zdravnika Churcotja. Zdaj so v Saint-Malo v Franciji spravili trupla na suho. Sredi pretresljivega molka zbrane množice so se povrnila trupla ponesrečencev v domovino.

Pošljite naročnino!

Rešitev križanic

Vodoravno: 1. repa, 4. oaza, 8. okoliš, 10. kemija, 11. je, 12. ol, 13. okop, 15. nos, 17. reka, 18. mož, 20. ček, 21. ikona, 22. mir, 24. sad, 27. prag, 28. bat, 30. rosa, 32. Ra, 33. as, 35. slikar, 36. torilo, 37. Sava, 38. Adam.

Navpično: 2. ekonom, 3. Arij, 4. osel, 5. zlitek, 6. kolo, 7. kapa, 9. šen, 10. kos, 14. Po, 16. opora, 17. re, 19. žir, 20. čas, 22. malica, 23. lg, 25. ar, 26. dolina, 27. pesa, 28. bar, 29. tat, 31. atom, 32. raca, 34. Sora.

Priglasilo se je lepo število rešilcev, ki so križanico pravilno rešili. Izžrebani pa so bili: Darinka Lisac, Trbovlje-Vode; Zaplotnik Minka, Ljubljana VII, Podjunske 27; Marija Škerl, Ljubljana, Opekarska 40; Krošelj Josip, Ljubljana, Štepanja vas 108; Ernest Brezovšek, trgovec, Vransko.

Ti bodo, kakor je bilo 11. t. m. objavljeno, za mesec dni dobivali »Slovenca« zastoj. — Isti pogoji veljajo za rešitev križanice v nedeljo, dne 18. t. m. Kdor jo reši, naj izreže križanico, priloži znamko za 1 dinar, doda svojo rešitev in natančni naslov ter naj pošlje: Uredništvu »Slovenca«, Ljubljana, Kopitarjeva.

»Prisedite, prisedite!« — »Hvala, se mi preveč mudi!«

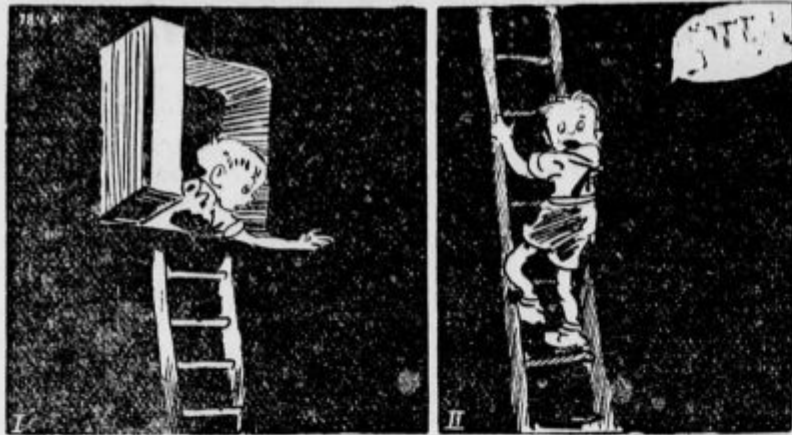
Ce hočete vedeti

Neki portugalski zbiralec je plačal 5000 skudijev (kakih 10.000 dinarjev) za zbirko časopisa »Alcázar«, ki so ga izdajali kadetje med obleganjem v Alcázarju.

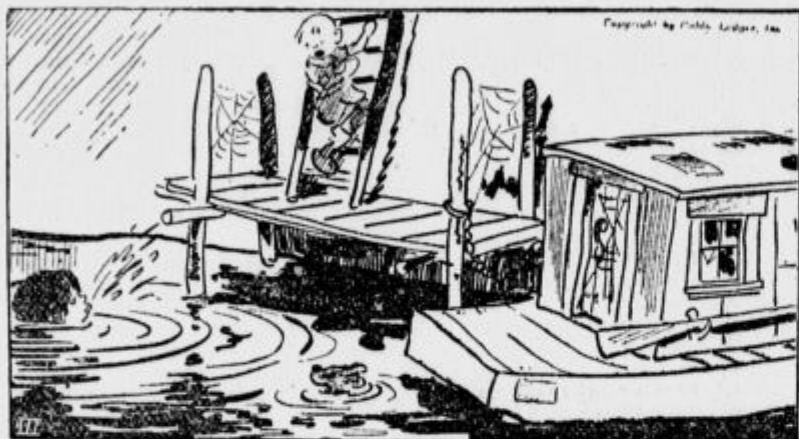
Jetra soma dajo 250 litrov olja. Nekoč pa so dobili 580 litrov.

Tinček in Tonček v Atlantidi

183.
Tinček se brezskrbno koplje...

»Halo, Tinček, kje pa si?« je Tonček kričal navzdol. Spodaj pa je bilo vse tiho.
»Le kaj je z njim, da se ne oglasi?« je zaskrbljeno zamrmral Tonček. »Revček je nemara že mrtev, jaz pa takole brezbržno slonim tukaj in čakam. Fej me bodi, to ni lepo od mene in ni! Hitro za njim!«
K skrivnim vratom je bila prislonjena neznansko dolga lestev. Tonček se je začel spuščati po njej, vmes pa je ves čas klical ime svojega prijatelja:
»Tinček, oglasi se vendar!«

Odgovoraj je bila tema kot v kozjem rogu, čim nižje pa se je Tonček spuščal navzdol, tembolj se je jasnilo. Ko je priplezal do zadnjega klina lestve in se ozrl, je na svoje največje presenečenje zagledal Tinčka sredi globoke vode — živega in zdravega.
»Lej ga, tukaj si!« je očitaloče rekel Tonček. »Zakaj se pa ne oglasiš, če te kličem? Sem mislil, da si že zdavnaj na drugem svetu.«
Tinček pa se je sredi vode veselo zasmeljal:
»Človek ima tudi med kopanjem rad mir. Toliko ti rečem, da se nikoli v življenju nisem tako imenito okopal kot zdaj! Da, okoplji se še ti malo!«
»Saj veš kako!« ga je nejevoljno zavrnil Tonček, ki se je vode bal kot živega peklenščaka. »Je že dovolj teh neumnih šal! Zlezi vendar na kopno!«

Galopne in kasaške dirke

priredi Kolo jahačev v zvezi z Jezdnim odsekom Ljubljanskega Sokola dne 18. oktobra na vojaškem vežbališču, fužine pri Ljubljani, — Začetek ob 14. uri.

Največja evropska tovarna pisarniških strojev

išče za svoje **generalno zastopstvo** v Jugoslaviji

rajonskega zastopnika

za vse banovine, eventualno tudi za manjše rajone. Interesenti, izurjeni in agilni trgovci, ki so dokazali uspeh, ter imajo kapital za ta posel, sposobni, da organizirajo prodajo in morejo takoj pritiči z delom, se prosijo, da pošljejo obširne pisarne ponudbe z zanesljivimi podatki pod šifro »Moderni uredski strojevi« na PUBLICITAS D. D., Zagreb, Illica 9.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovenjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

23 leten samec
sposoben vsakega dela, z lastnim kolesom, pošten, priden — sprejme mesto sluge ali kaj sličnega. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Marilje« 15353.

Posrestva

Hiša
s staro vpeljano trgovino in točilnico na Bledu ugodno naprodati. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 15247. (p)

Prodamo

Polenovka
namočena in suha, sardale, skombrje v soli, slaniki, oljivo, bučno olje, ovčji sir. Partija sveža, prvovrstna. — Kovačič, Miklošičeva c. 32. (l)

Pouk

Petošolec
želi poučevati vse predmete za I., II. in III. razred gimnazij. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 15357. (D)

Stanovanja

Odda se soba s kuhinjo v Orlovi ulici 7. (d)

Stanovanje
4 sob, vrt, pritlikline, oddam za november pod južno ugodnimi pogoji. — Stranke z otroki imajo prednost. Janežičeva 11/I.

Dvosobno stanovanje
lepo, suho in zračno, z vsem komfortom, oddamo takoj v najem. Ponudbe na upravo Zgradbe Poljanskega zavoda, Celje

Razno

Gostilna »Hvar«
Vsak petek morske ribe po izbiri. Prva hvarska in vsaka vina. Vsak čas gorka in mrzla jedila. Točna postrežba. Se priporoča Samaluk Marko. Poljanska c. 11. (p)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi
Dolenjska cesta
Telefon 2951

Menza

najprometnejšega zagrebskega središča, dobrodoča, ima garantirano na stotine dnevni abonement, kompletno urejeno z velikim jedilnim in kuhinjskim priborom, opremljenim dvosobnim stanovanjem, radi možnost doseganja lastne Slovenke naprodati. Najsigurnejša eksistenca agilnim Slovenkam. Informacije daje: Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Illica 144. Znamko priložiti. (l)

Lepa zimskajabolka

že na zalogi pri
GOSPODARSKI ZVEZI.

Trgovine, trafike, bufete, hotele, industrije, gostilne, kavarne, restavracije, vinarne, menze, mlekarnice — prodajamo in posredujemo nakup solidno, hitro in uspešno: Poslovalnica Pavlekovič, Zagreb, Illica 144. (l)

Kupimo

Jabolka
mešane — Wirtschafts-äpfel — in namizna na vagone kupim. — Pisemne ponudbe pod »44240« na Publicitas, Zagreb. (k)

Staro medenino,
bron, baker, cink in staro železo kupuje Jugolutz, Ljubljana 7. (k)

„Slovenčeva“ podružnica

Ljubljana, Turševa cesta
(palača Poštni dom)

MODNO VOLNENO BLAGO

za damske obleke in plašče
SVILA IN VSE DRUGO BLAGO
Velika izbira, nizke cene!
R. MIKLAUC
»pri škofu«
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica
Medarska ulica
Prei škofijo

Rečem Vam: TA HRANA ZA KOŽO Z BIOCELOM JE ČUDOVITA!

To dokazuje da se koža da hraniti

Moj zdravnik mi je dejal, da se Biocel vsebovan v tej posebni hrani za kožo, pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Globoko prodre v kožo in dovaja ji hrano, ki je potrebna, da postane čvrsta, sveža in mlada. Biocel je iznašel neki glasoviti profesor dunajskega vseučilišča. Zdal je Biocel kombiniran z rožnato kremo Tokalon baš v pravem razmerju, da lahko redi kožno tkivo. Uporabljajte to kremo zvečer, zjutraj pa uporabljajte belo kremo Tokalon. V 3 dneh Vam bo pokazala pot, da se rešite napak svoje polti in ohlapnih mišic lica. Pri poizkusih, ki jih je dr. Stejskal napravil na kliniki dunajskega vseučilišča pri ženah od 55 do 72 let, so gube izginile v roku šestih tednov.

Za jugoslov. patent št. 8715 od 1. junija 1931 na:

„Metoda postopanja z izločenim žveplom“

(„Method of treating recovered sulphur“)

se iščejo kupci ali odjemalci licenc.
Ceni. ponudbe na: ing. Milan Suklje, Ljubljana
Beethovnova ulica 2.

Uprava »Slovenca« Maribor

Koroška cesta 1
Podružnica: Aleksandrova 6
Sprejemajo se oglasi in naročniki lista, izvršujejo vsi upravni posli in dajejo pojasnila ki spadajo v delokrog upravnistiha lista.

Pleničar Franc

sodni oficijal v pokoju

v 83. letu starosti, večkrat previden s svetimi zakramenti.
Na njegovi zadnji poti ga spremimo v soboto, dne 17. oktobra 1936 ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, Stari trg štev. 6, na pokopališče k Sv. Križu.
Prosimo vse, ki so ga poznali, da se ga spominjajo v molitvi.
V Ljubljani, dne 15. oktobra 1936.

Globoko žalujejo sinovi: Josip, Franc, Pavel, Edvin, Bogo, Vladimir, ter ostali sorodniki.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ OD PAULINA

Alja Rahmanova;

Tovarna novega človeka

Roman.

»Prej že, preden sem prišel v »Tovarno človeka! Sedel sem skupaj s tatovi, morilci, roparji, s samimi hrabrimi ljudmi; jaz pa sem miren, krotek človek. Tri leta šem dobil, toda ker sem čistega proletarskega pokrepla in sem se tudi spodobno obnašal, so me poslali v »Tovarno človeka«. Sedaj se zelo zanimam za komunizem, ker preganja družino. Od teh babur ima človek samo jezo in neprijetnosti! Samo zazdi se ti, da ne moreš vzdržati brez ženske, pa si že v močniku! Kar lase bi si ruval od jeze! Je že prav tako; vse naj gredo na delo, te lažnive bestije; ješ lahko tudi v stolovaji, otroci pa spadajo v djetdom! Sovjetska vlada je že prava in tudi jaz sem postal komunist! Toda, tovariš Vladimirov, kar se tiče žensk, je pa sedaj pri nas, v naši »Tovarni človeka« zelo slabo! Zelo, zelo slabo!«
Tovariš Muhin se je popraskal za ušesi.
»Prej je bilo zelo preprosto. Če si potreboval žensko, si šel v ženski odtedel in si poiskal kako primerno. Vsaka je bila takoj zato, sedaj pa se vsaka našobi; kar v obraz ti pljujejo! Saj nismo v javni hiši, pravijo. Poštena dekleta smo! Včeraj mi je zopet ena tako odgovorila. Komunistka hoče biti in tudi poštena, pravi, je še; takšna svinjarija! Potem mi eno prisoli, da se mi pred očmi zasveti, in zapre vrata v spalnico, jaz pa ostanem pred njimi, kot kakšen buržujski mladič!«

»Poslušaj me, tovariš Muhin,« je poizvedoval Vladimirov dalje, »povej mi, kaj si zapazil sumljivega, kar povej mi! No, mislim namreč, če si zapazil kaj takšnega kar se ne spodobi za komunist!«
»No, če se dekleta nočejo pečati s fanti, kakšen komunizem pa je potem to?« je odgovoril tovariš Muhin žalostno.
»No, in odkod to, da so postale sedaj takšne, kaj misliš ti?«
»Povsem preprosto, izbrale so si pač druge fante.«
»Ali je to vse, kar si mi hotel povedati?« je vprašal tovariš Vladimirov razočarano.
»No, ali je morda to malo?« je začudeno menil tovariš Muhin, nič manj razočaran kot njegov predstojnik.
»Ali ni to dovolj, če skoraj vsak večer skačejo skozi okna, kadar mislijo, da jih nihče ne vidi, in se potem gotovo kje izven hiše zabavajo?«
»Skozi okna skačejo?« je vprašal tovariš Vladimirov in postal pozoren.
»Skozi okna in mogoče tudi skozi vrata, kaj jaz vem? Toda vsako noč, kadar gledam skozi okno, vidim Sinko, Klavdijo, Pašo, Sonjo, kako švigajo skozi grmovje.«
»In kaj veš še?«
»Nič drugega!«
»No, dobro, potem lahko greš!«
Tovariš Muhin je zapustil kabinet. Vladimirov je pričel razmišljati. Straže v Tovarni ni uvedel, ker je hotel svojim varovancem pustiti popolno svobodo in s tem vzbuditi v njih občutek hvaležnosti in zavesti odgovornosti. Ničesar ni bilo v Tovarni, kar bi kakorkoli spominjalo na ječo, na zunanji pritisk — in dekleta so skakala skozi okno! Zakaj?

Tedaj je zopet potrkalo in vstopila je hišna služabnica Paša. Prinesla je listek, ki ga je našla pod zglavjem one blede delavke, ki je med predavanjem spraševala zastran svojega očeta. Paša ga sama ni mogla prebrati, ker pri odpravljanju svoje nepismenosti še ni prišla tako daleč. Toliko pa je le mogla razvideti, da je beseda Bog večkrat omenjena.
Tovariš Vladimirov je list pazljivo prebral:
DVANAJST ZAPOVEDI
1. Bog je prišel na svet v rešenje človeških duš, kakor so napovedali preroki. Ni Boga razen Njega.
2. Drugega nauka ni, ne išči drugega.
3. Kamor so te postavili, vztrajaj.
4. Izpolnjujte božje zapovedi in skušajte vse izpreobrniti!
5. Vzdržujte se opojnih pijač in greha mesa!
6. Ne poročajte se, če pa ste poročeni, živite s svojim soprogom kot brat in sestra!
7. Ne govorite grdo in ne preklinjajte!
8. Ne hodite na gostije in krst, izogibajte se sestankov, kjer pijejo!
9. Ne kradite. Kdor ukrade tudi le kopejko, temu jo bodo na drugem svetu položili na glavo in ne bo mu odpuščeno prej, dokler se ta kopejka ne raztopi v peklenškem ognju.
10. Te zapovedi skrivajte, ne kazite jih niti očetu, niti materi. Če vas bodo tepli s korobačem in žgali z ognjem, trpite. Kdor trpi, je zvest in dosege bo na zemlji radost, na onem svetu pa kraljestvo božje.
11. Obiskujte se med seboj, dajajte si hrane, izkazujte si ljubezen, izpolnjujte moje zapovedi, molite k Bogu!
12. Verujte v svetega Duha!

Tisočkrat prav ima Ljenu, si je mislil Vladimirov, ko pravi: Kdor veruje komu na besedo, je idiot! Da, in tak idiot sem jaz! Kadarkoli sem jih vprašal, če verujejo v Boga, so zanikali, in to je sedaj rezultat! Razkolniki! V moji »Tovarni novega človeka!« Kdo je tega kriv? Ali sem morda zagrešil kako napako?